

שנה למלחמה באוקראינה: לקחים לישראל

בריתות אסטרטגיות, לכידות פנימית וטקטיקות לחימה - מה הם הלקחים שישראל צריכה ללמוד מהמלחמה באוקראינה? • מחקר המכון למחקרי ביטחון לאומי

אלוף במיל' תמיר הימן, מנהל המכון למחקרי ביטחון לאומי / 27.2.23

ב-24 בפברואר 2022 רוסיה פלשה לאוקראינה במהלך שהפתיע רבים. בתום שנה למלחמה, אשר הובילה לטלטלה באירופה ובעולם בכלל, ניתן לסמן מספר לקחים אסטרטגיים ואופרטיביים, שעשויים להשליך על עתיד המלחמה המודרנית. על ישראל ללמוד מלקחי המלחמה, ולבנות את כוחה ואת האסטרטגיה שלה על בסיס לקחים אלה.

לקחים אסטרטגיים – המלחמה במאה ה-21

אוקראינה זכתה לתמיכה מעצמתית אמריקאית מראשית המלחמה. ביקורו של בידן באוקראינה באחרונה אף חיזק את תדמית המחויבות האמריקאית. השנה האחרונה המחיישה ביתר שאת כי תמיכה מעצמתית היא רכיב קריטי, גם אם לא עומד לבדו. במלחמה באוקראינה הגיבוי המעצמתי האמריקאי היה לגורם מרכזי, שסיפק אורך נשימה לאוקראינה, המדינה הנלחמת. ארה"ב סיפקה תמיכה כספית ואמצעי לחימה, כמו גם תמיכה מורלית ומוסרית אשר השפיעה על חוות הדעת העולמית. אך בסופו של דבר, אוקראינה נותרה לבדה במערכה הצבאית מול רוסיה. בנוסף, לאחר שהיה ברור שאוקראינה לא מובסת אלא נלחמת - התמיכה המעצמתית גברה. דבר הממחיש את חשיבות עצמאות המדינה הלוחמת, לצד התמיכה המעצמתית.

על אף התפיסה שהשתרשה טרום המלחמה ובשלביה הראשונים, המערב והעולם הדמוקרטי הוכיח במידה רבה את חוזקו. בחלוף שנה המערב לא נשבר, צבאות אירופה התעצמו במידה רבה, והתגלתה נחישות המערב לקחת סיכון ולעמוד בצד האוקראיני, על אף המחירים שנדרשו האירופאים לשלם. הצטרפותן של שבדיה ופינלנד לברית נאט"ו, חיזקו את הארגון ואת חשיבותו כברית הגנה אסטרטגית בעולם שבו המלחמה עדיין רלוונטית.

עוד בלטה במערכה באוקראינה, חשיבות הלכידות החברתית והחוסן פנימי כמרכיב מכריע במלחמה. החוסן החברתי האוקראיני יצר חוסן צבאי ולהפך, ניתן לראות זאת במעורבותה ברשתות החברתיות אשר השפיעה על חוות הדעת העולמית על המלחמה, בעידוד ותמיכת האוכלוסייה בצבא ובהירתמות האוכלוסייה האזרחית ללחימה. דוגמה לכך במקרה המפורסם של הפלת רחפן רוסי באמצעות זריקת צנצנת מלפפונים חמוצים, בידי אישה אוקראינית. המעורבות הגבוהה של האוכלוסייה האזרחית הובילה להתגבשותה של אומה עצמאית, מלוכדת ופטריוטית, זאת בניגוד לחוסר התמיכה ולשיעורי הגיוס הנמוך של האוכלוסייה הרוסית לצבא הרוסי שתרם לחולשתו, באופן המדגיש את היות החוסן הלאומי כמרכיב מרכזי בעוצמה של הביטחון הלאומי.

...

הרחבות וראיונות עם ח"כים, מומחים ואנשי ביטחון מהארץ ומהעולם יינתנו ב-1 במרץ, בכנס של המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS) בשיתוף פעולה עם כאן חדשות

אלוף במיל' תמיר הימן הוא מנהל המכון למחקרי ביטחון לאומי INSS, לשעבר ראש אמ"ן

למאמר המלא:

<https://www.kan.org.il/item/?itemid=146424>